

האסטרטגיה החדשה של חמאס ☒ והמהלך שישראל חייבת לעשות

written by אלי קלוטשטיין | 22.12.2025

ההצהרה של הנשיא דונלד טראמפ על כך שיבדוק אם חיסולו של בכיר חמאס ראאד סעד בשבת שעברה היה הפרה של הפסקת האש בין ארגון הטרור לישראל צריכה לשמש לנו כתמרור אזהרה. משמעות הדברים היא שהאמריקנים יבחנו כל פעולה שלנו ברצועה בשבע עיניים, ולא כל דבר שנרצה לעשות בעזה יהיה מקובל עליהם. ביטחונה של ישראל חשוב לבית הלבן, אך כך גם חזונו של טראמפ בדבר מזרח תיכון משודרג ומחודש ☒ חזון שהיציבות בעזה ניצבת בליבו.

דבריו של טראמפ מתכתבים עם אמירות של בכירי חמאס, שהצהירו כי החיסול הוא הפרה של הפסקת האש, וטענו כי אין לגיטימציה לפעולות כאלה של צה"ל בצידו המערבי של הקו הצהוב. אך מעבר להתייחסות הנקודתית על הפגיעה בבכיר חמאס, מהכרזות אלה של ראשי הארגון אפשר אולי גם ללמוד על האופן שבו הם רואים את העתיד הקרוב ואת האופן שבו יתפתח בחודשים הבאים העימות מול ישראל.

כך למשל, בהודעה רשמית של הזרוע הצבאית נאמר כי חיסולו של סעד לא "ירתיע את חמאס מהמשך דרך הג'יהאד". אך כיצד המשך המאבק בישראל מסתדר בעיני חמאס, למשל, עם פריסת כוח רב-לאומי או הפסקת האש? הנה מה שאמר למשל ח'ליל אלחיה: "התפקיד של הכוח הבינלאומי יוגבל לשימור הפסקת האש והפרדה בין שני הצדדים לאורך גבולות עזה, ולא יהיו לו תפקיד ברצועה או התערבות בענייניה הפנימיים", הוא אמר.

הראייה הזאת כמובן לא מתיישבת עם תוכנית 20 הנקודות של טראמפ. נאמר שם בפירוש כי הכוח הרב-לאומי "יהיה פתרון ארוך-טווח לביטחון הפנים" של עזה. אבל זו לא הסתירה היחידה בין החזון של חמאס לתוכנית, וההתנגשות הבולטת היא בשאלת ההתפרקות מנשק. ח'אלד משעל, למשל, הצהיר כי "הדרישה מהפלסטינים לפרק את ה'התנגדות' מנשקה כמוה כדרישה לפירוק נשמתם מגופם", והסביר כי הפלסטינים לא יקבלו "כל אפוטרופסות על עזה", וכי הם אלה שישלטו בעתיד הרצועה ☒ הכרזה שמהווה דחייה ישירה לנוכחות של כוחות בינלאומיים ברצועה או להקמת מועצה בינלאומית לניהול ענייני עזה.

אז איך בכל זאת חמאס רואה את העתיד הקרוב? הסביר זאת טאהר א-נונו, גם הוא מבכירי הארגון: "אנו מוכנים להודנה ארוכת טווח", הוא אמר, בכוונה למטרת הפסקת האש עם ישראל. הליך כזה נועד לאפשר לארגון הטרור לשמר ולשקם את יכולותיו לשנים הקרובות (בכיר אחר, מוחמד נזאל, דיבר על הודנה בת 3-5 שנים), ובסופו יוכל לחזור להילחם מול ישראל בכוחות מחודשים. "אנו דוחים על הסף את שאלת פירוק עזה מנשקה", הוסיף א-נונו, "לא נדון בכך בשום אופן". הוא גם הזהיר שממילא "איננו סבורים שיש מדינה שתסכים לקחת בכוח בינלאומי

שמטרתו תהיה לפרק את עזה מנשקה, וממילא איננו מסכימים לכך" [?] וכך רמז שכוחות זרים יהיו מטרה לפעילי חמאס.

הוויתור הגדול ביותר שחמאס היה מוכן לתת בהקשר זה הוא התחייבות שהנשק שלו ישתלב בכוחות החמושים שיוקמו במדינה הפלסטינית העתידית שתקום בעזה יום אחד. באסם נעים, בכיר אחר, אמר בריאיון לסוכנות הידיעות AP חמאס יסכים לדון במסגרת המשא ומתן עם ישראל על הקפאה או אחסון של הנשק, אך רק במסגרת הליך נרחב יותר להקמת מדינה פלסטינית. אגב, לא ברור בדיוק למה מתייחסת ההצהרה הזאת: איך מקפיאים מנהרה או מאחסנים מחרטה? ודאי שכל אלה ייוותרו במקומם, וישמשו את חמאס ביום שיבחר לחדש את האש.

אבל ישראל נדרשת להבהיר כי ממילא הדיון על ההתקדמות בתוכנית טראמפ עודנו בוסרי. היא מצפה שחמאס יפורק מנשקו, אך יש עוד מה לעשות קודם לכן. לפי התוכנית, השלב הראשון שכלל את שחרור כל החטופים וגופות החללים היה אמור להסתיים תוך 72 שעות מרגע החתימה עליו, והוא אמור להיות התנאי המקדים לכל התקדמות בהסכם. חמאס מושך את הזמן כבר יותר חודשיים וטרם השיב את גופת החטוף האחרונה, כך שממילא עלינו להתעקש על כך שלא ניתן עוד להמשיך בהסכם עד לסיום השלב הראשון.

בנוסף, על אף כל הלחץ של מדינות ערב וחמאס שצה"ל ייסוג מהשטחים שהוא מחזיק מיד בשלב הבא, אין לכך הצדקה בתוכנית. סעיף 16 בתוכנית מבהיר כי צה"ל יעביר את השליטה לכוח הרב-לאומי רק לאחר שזה יבסס את שליטתו ואת היציבות בשטח, ומסגרת הזמנים לכך תיעשה בהתאם להסכמות בין ה"מתווכות", ארה"ב, צה"ל וראשי הכוח. אגב, גם לאחר שייסוג צה"ל, לפי ההסכם הוא עתיד להחזיק בפרימטר מסביב לרצועה עד שעזה תהיה "בטוחה מכל אפשרות של התעוררות של איום לטרור".

ישראל, לפיכך, יכולה להציב תנאים ברורים ונוקשים על הנסיבות שיאפשרו את הנסיגה של כוחותינו מהשטחים שאנו אווזים בהם כעת בעזה, כדי לא להביא למצב שחמאס ישתלט על עוד אזורים ברצועה. במובן זה, הדברים שאמר הרמטכ"ל על כך שהקו הצהוב יהיה הגבול החדש של ישראל בעזה מבהירים היטב את הכיוון שישראל חותרת אליו בשלב הזה.

השאלה היא אם פריסת הכוח הרב-לאומי משמעותה היא שישראל תחויב להפסקת אש ותימנע ממנה האפשרות לפגוע בבכירי חמאס או בפעיליו שמנסים לבצע פעולות טרור ולשקם את כוחו, בדומה לאופן שבו צה"ל פועל בלבנון. מקריאת תוכנית טראמפ ברור כי חמאס נדרש להתפרק מנשקו, וכי משקיפים עצמאיים יפקחו על התהליך, שבסופו לא יהיה עוד איום של טרור ברצועה. לא דובר שם מה ייעשה במקרה שחמאס לא יסכים להתפרק מנשקו, אלא רק שפריסת הכוח הרב-לאומי תתבצע באופן חלקי בשטחים שבהם צה"ל אווז.

העובדה שהאמריקנים רמזו בראיונות לתקשורת כי הכוח אינו אמור להילחם בחמאס אינה

מבשרת טובות לישראל. עם זאת, יש בכך גם הזדמנות: טראמפ אמר בעצמו כי אם חמאס לא יוותר על נשקו, הוא יפורק ממנו בכוח. מכיוון שאין גורם שיעשה זאת זולת ישראל, וכי גם הכוח הזר לא יפעל בכיוון זה, עלינו להבהיר כבר כעת כי זהו השלב הבא בראייתנו ² והוא מחייב את נוכחותנו ברצועה ואת המשך הפעילות הצבאית נגד ארגון הטרור.

ישראל צריכה להדגיש ולעמוד על כך כי הודנה דוגמת זו שארגון הטרור מדמיין אינה מקובלת עליה, וכי אם לא יתפרק מנשקו ² היא אכן תפעל נגדו במלוא הכוח. חיסולים כמו אלה של ראאד סעד אינם רק פעולות למניעת התעצמותו המחודשת של חמאס, כי אם צעד שיסייע מאוד לצמצום מערך הפיקוד הבכיר שלו, שמוביל אותו לעימות מחודש עם ישראל בטווח הארוך.

המסר שנדרשת ישראל להעביר לארה"ב צריך להיות ברור: אם הכוח הרב-לאומי לא יתעמת עם חמאס, ואם ארגון הטרור לא מסכים להתפרק מנשקו ² צה"ל ייכנס לתמונה בכל האמצעים העומדים לרשותו. אומנם טראמפ השבוע דיבר על כך שחמאס הסכים למסור את נשקו, אך ניתן להציג לאמריקנים את כל דברי בכיריו שסותרים זאת, ואף אומרים בפה מלא שישמרו עליו וישתמשו בו נגד ישראל.

לבסוף, חשוב להבהיר שגם לסבלנות שלנו מול חמאס יש גבול. השלב הראשון בהסכם היה אמור להיות מיושם לפני זמן רב, וחמאס אינו עומד בתנאיו. אם לא ימסור את גופתו של רן גואילי עד לתאריך מוסכם, ישראל תוכל לראות את עצמה משוחררת מכל מחויבות כלפיו ולחזור ללחימה.

זהו הזמן שבו אנו קובעים את אופן ההתנהלות, התגובות והמשוואות השונות ברצועת עזה לשנים הקרובות. אסור לנו לסגת ולמצמץ, ועלינו לעמוד על שלנו. עם נשיא אוהד כטראמפ, שהפגין את הקשב שלו לצורכי ישראל, חובה עלינו לעצב מציאות שתשרת את האינטרסים הביטחוניים של ישראל ² לא של חמאס.

פורסם במעריב, בתאריך 22 בדצמבר, 2025.